

Dvadsať deväť nedeľa cez rok A

22. október 23

Mt 22, 15 – 21

Milé sestry a bratia v Kristovi

Dnešné evanjelium nám pripomína otázku starú ako náboženstvo samo – vzťah nás veriacich k štátu a ku svetu, v ktorom žijeme. Boli obdobia, kedy si náboženstvo a štát boli navzájom veľmi blízke. Panovníkov potvrdzovala cirkev, biskupi a pápeži; v Starom zákone kráľa potvrdzovali proroci a kňazi. Boh a prikázania vtedy usmerňovali život celej spoločnosti.

V staroveku, keď sa kresťanstvo stalo náboženstvom rímskej ríše, sme zvykli Krista znázorňovať ako vládára sediaceho na kráľovskom tróne – a nazývali sme ho Pantokrator, najvyšší vládca celého sveta. Malo to svoje opodstatnenie, veď Kristus ten, ktorý všetko obnovuje. Boh Ho ustanovil za kráľa, vládára a posadil ho na nebeský trón. Problém je ale v tom, že Kristus sa ku kráľovskej hodnosti prihlásil len jediný raz – vtedy, keď ako obžalovaný stál pred Pilátom, teda ľudsky povedané bol bezmocný.

V dnešnom evanjeliu sme počuli, ako farizeji a zákonníci Ježišovi nastavili pascu, chceli ho nachytať rafinovanou otázkou, či treba platiť daň nenávidenému cisárovi – aby ho mohli obžalovať z toho, že na jednej strane chýba boží duch a tak ho znevážiť aj pred ľuďmi (to vtedy, ak sa vysloví za platenie dane), na druhej strane ak sa Ježiš odmietnutím dane zachová ako revolucionár, budú ho môcť udať rímskej vrchnosti.

Ježiš napriek háklivosti situácie, vstupuje so svojim protivníkmi do dialógu. V rozhovore ale on sám žiada, aby mu ukázali daňový peniaz. Tým priznávajú, že oni sami tento peniaz majú pri sebe, hoci na ňom bol obraz cisára ako boha ovenčeného vavrínom. Ukázalo sa, že oni sami nosia pri sebe obraz, ktorý bol v židovstve zakázaný. A Ježiš pokračuje, pýta sa ich: či je tento obraz a nápis na minci? Neochotne priznávajú, že cisárov. A tu im Ježiš dáva finálne poučenie: dávajte teda cisárovi, čo patrí, cisárovi, ale čo je dôležitejšie: nezabúdajte dávať Bohu to, čo patrí Bohu. Ako tomu rozumieť? Dôraz je na tom druhom, na božom. Inak povedané: zbavte sa toho, čo patrí cisárovi, aby ste mohli dávať Bohu to, čo je božie. Snažte sa nájsť správne proporcie v živote: hľadajte vo svojom živote najprv Boha.

Je to výzva aj pre nás: Ježiš aj nás chce naučiť narábať s tým svetským tak, aby nám to nebránilo v budovaní božieho kráľovstva. Nechce aby sme zutekali zo sveta. Len vzťah k svetu by nám nemal brániť hľadať pravdu božieho kráľovstva. Inak povedané: to menej dôležité, vonkajšie by nás nemalo zamestnávať natoľko, že nám nezostane energia pre to, čo je v živote podstatné, pre hodnoty ku ktorým nás otvára Boh sám. Ježiš nás učí: odovzdajte mincu tohto sveta ako niečo, čo vás nebude brzdiť v tom dôležitejšom. Nebuďte príliš naviazaní na veci tohto sveta, na moc tohto sveta. Nezbožšťujte ľudí - a to ani ľudí moci, cisárov tohto sveta. Nedávajte veciam a ľuďom až prílišnú, či zbožštenú úctu. Namiesto toho dajme svetu, čo je potrebné a otvorme svoje srdce pre to, čo nás môže naozaj naplniť.

Vzniká teda otázka, čo je teda to božie – čomu máme v živote naozaj dávať dôležitosť? Čo máme dávať Bohu? Istotne to nie sú peniaze, nie je to chrámová daň. Boh nepotrebuje ani peniaze, ani nič vonkajšie. Bohu má patriť predovšetkým naše srdce – ako výraz oddanosti celej našej bytosti.

Možno práve preto viera v našom živote niekedy pokulháva. Napriek všetkej snahe o nábožnosť nevieme dať Bohu svoje srdce, dávame mu skôr len vonkajšok –u vonkajšiu modlitbu našich úst, našich perí, ale nie skutočnú modlitbu nášho srdca. Naše srdce je zostáva v zajatí nás samotných, našich starostí, alebo niekedy aj našich zranení. Modlitba k Bohu nás nevedie k skutočnej slobode božích detí, tak ako nás to Ježiš učí v Otčenáši. Veď Ježišov príklad modlitby – Otčenáš nás vlastne oslobodzuje od prílišných vonkajších výkonov – stačí uznať Boha, jeho moc, stačí nám sa uskromniť s tým najpotrebnejším, naučiť sa odpúšťať iným a vzdorovať pokušeniu. Ak to dokážeme, už ani nie je nevyhnutné usilovať sa o nejaké obrovské duchovné výkony.

Ježišovu výzvu dávajte cisárovi čo je cisárovo a Bohu, čo je božie nechápme ako samoučelné oddelenie dvoch sfér. Ježiš chce, aby nám správny postoj k svetu nebránil na ceste k Bohu a naopak: aby nám náš vzťah k Bohu pomáhal budovať lepší, zdravší svet.

Poučenie z dnešného evanjelia teda neznamená stiahnuť sa vo svojej viere medzi chrámové múry, alebo do rodinného života. Naopak: máme byť soľou, kvasom tohto sveta, ktorý svet pretvára - nie mocou zvonka, ale zvnútra, duchom. To je úloha nás dnešných kresťanov, aj keď treba priznať, že nie je ľahká.

Viliam Arbet